

Wij zijn de tijden (Overweging 22 augustus 2010 door Theo Brock; Jesaja 66,18-21; Lucas 13,22-30)

De Bijbelverhalen van vandaag doen me denken aan de zeven kardinale deugden: Matigheid, Moed, Verstandigheid, Rechtvaardigheid, Geloof, Hoop en Liefde. Deze deugden kunnen belangrijke pijlers zijn voor ons moreel kompas, vooral in moeilijke tijden, waarvan ook nu sprake is. Denk maar aan de oorlog en machtsstrijd die woedt op meerdere plekken in de wereld, de vernietigende gevolgen van klimaatverandering, het afbrokkelend weefsel van de democratie en de ongecontroleerde invloed van hightech bedrijven op ons leven.

Hoe verhouden we ons tot deze problemen waar we als individu nauwelijks vat op hebben? In moeilijke tijden heeft een samenleving verhalen van hoop nodig om grip te krijgen op de rauwe werkelijkheid. De eerste lezing van vandaag levert zo'n hoopvol verhaal. Na de terugkeer uit de ballingschap van het Joodse volk schildert Jesaja een groots visioen van de nieuwe stad Jeruzalem als een oord van vrede en vreugde. Jahweh gaat alle volkeren bijeenbrengen. De Eeuwige wil laten weten dat Hij er is voor iedereen, wie je ook bent, waar je ook vandaan komt, en hoe je ook gekleurd bent.

In de evangelielezing van Lucas klinkt het visioen van Jesaja door. We hebben gelezen *‘Zij zullen komen uit het oosten en het westen, uit het noorden en het zuiden, en zij zullen aanzitten in het koninkrijk Gods’*. In dit verhaal worden we echter ook met moeilijke en verwarrende beeldspraken geconfronteerd; een *nauwe deur naar Gods koninkrijk*, een *gesloten deur*, en *laatsten die eersten en eersten die laatsten zullen zijn*. Deze beeldspraken gebruikt Jezus naar aanleiding van een vraag.

“Heer zijn het er weinig die gered worden?”. We kunnen deze vraag opvatten als benauwend. Als het er maar weinigen zijn ben ik er dan bij? Ik kom als gelovige toch wel in de hemel? Het is misschien ook een vraag waarachter het verlangen schuilgaat om erbij te horen. Het verlangen, misschien, dat de dood niet het definitieve einde is. Jezus beantwoordt de vraag *“Heer zijn het er weinig die gered worden?”* niet met een ja of nee, maar met een aansporing: In de trant van - Doe alle moeite om de tijd die je gegeven is zinvol te besteden en wees zo verstandig er vooral nu aan te werken, want het leven is maar kort.

Wijzelf, U en ik, worden direct aangesproken en beoordeeld om te handelen. We worden niet beoordeeld op onze afkomst en goede bedoelingen maar op onze bereidheid om het idee van het Koninkrijk Gods in de dagelijkse praktijk handen en voeten te geven, soms tegen de stroom en de trend van de tijd in. We krijgen overigens geen vrijstelling omdat we hier onze zondagsplicht vervullen. Ook gaat het niet om het ontzeggen van aardse geneugten, tenminste als we de deugd van de matigheid voldoende respecteren.

Jezus' boodschap aan ieder van ons is dat we als zijn volgeling naar eer en geweten moeten kunnen zeggen dat we rechtvaardig zijn geweest voor onze naasten, de schepping en alles wat kwetsbaar is. In deze visie is ons geloof een opdracht die elke dag weer in praktijk gebracht moet worden. We worden opgeroepen naar eigen vermogen onze invloed en onze talenten in te zetten om Gods koninkrijk waar te maken. De aansporing van Jezus heeft dus vooral betrekking op het hier en nu, op Gods koninkrijk hier op aarde. Jezus maakt zich vooral zorgen over het leven aan deze zijde van onze dood. Het leven aan gene zijde is immers in handen van zijn Vader.

Als we de evangelietekst nauwkeurig lezen dan valt op dat Jezus niet zegt dat er maar weinig mensen redding zullen vinden. Hij zegt wel dat er velen zijn die onvoldoende discipline en moed hebben om het rijk Gods mee helpen te verwezenlijken. Hierbij komen we bij de beeldspraak van de smalle deur. Die beeldspraak van de smalle deur is een waarschuwing. Jezus wil ons het volgende duidelijk maken: Je kan je wel bij mijn beweging aansluiten, maar dan ben je er nog niet. Dan begint het eigenlijk pas. Je moet je inspannen om door die smalle deur te gaan en dat kan eigenlijk alleen als je je niet grootser voordoet dan je bent. We worden aangespoord overtollige ballast achter te laten. Bij overtollige ballast kunnen we denken aan zelfgenoegzaamheid, onverschilligheid, egoïsme en jaloezie, maar ook aan schijnzekerheden zoals een bevoorrechte positie door geboorte, diploma of maatschappelijke status. We weten het allemaal wel, maar het is zo moeilijk om die ballast en schijnzekerheden kwijt te raken. Het vraagt om het serieus nemen van de 7 kardinale deugden in je doen en denken, in je voelen en in je leven. Daarom spreekt Jezus over een nauwe poort.

Alsof die nauwe poort nog niet genoeg is, wordt in de evangelielezing ook nog de beeldspraak van de gesloten deur gebezigd. We kunnen de beeldspraak van de gesloten deur op onszelf betrekken. Waar je als mens deuren sluit voor de ander, daar sluit je ook jezelf buiten. Maar als we de deur openhouden voor elkaar, dan kan er een gemeenschap ontstaan waarin troost en een gelukkige toekomst gevonden kan worden.

Het evangelieverhaal wordt door Lucas besloten met Jezus' uitspraak: "*De laatsten zullen de eersten zijn en de eersten de laatsten*". Hiermee zegt Hij: Er is geen uitverkoren volk en er is geen uitverkoren religie, er zijn alleen uitverkoren manieren van leven. Wel is het zo dat we als christelijke geloofsgemeenschap elkaar kunnen helpen zo'n uitverkoren levenswijze waar te maken door elkaar scherp te houden. Met de uitspraak "*De laatsten zullen de eersten zijn*" worden we ook herinnerd aan de woorden van Jezus: "*Wat jij voor een van de geringsten hebt gedaan, hebt ge voor Mij gedaan.*" Doe wat je kunt om door de nauwe deur te komen betekent dus de moed en de liefde kunnen opbrengen om jezelf niet altijd op de eerste plaats te zetten.

Het evangelie van vandaag is naast een waarschuwing dus ook een uitdaging. "*Wij zijn de tijden*"; ons doen en laten - hier, nu en in de toekomst - doet er toe. Ieder van ons kan naar vermogen bijdragen aan een gezondere samenleving, een veiligere wereld en een herstelde schepping en zo dienstbaar zijn van het koninkrijk Gods.

Ik wens ons allen hiervoor veel inspiratie met de zeven kardinale deugden: Matigheid, Moed, Verstandigheid, Rechtvaardigheid, Geloof, Hoop en Liefde.